

PREDSTAVITEV PRIROČNIKA

Priročnik »Temelji znanstvenoraziskovalne metodologije v biomedicini« je izšel februarja 2006. Pripravili so ga avtor Miroslav Kališnik in soavtorice Jelka Zabavnik-Piano ter Anamarija Rožič.

Pri snovanju dela so avtorja vodile dolgoletne izkušnje v vlogi učitelja in mentorja na dodiplomskem in podiplomskem študiju na raznih fakultetah Univerze v Ljubljani. Študent, ali raziskovalec-začetnik se pogosto sreča z vprašanji kje in kako začeti.

Priročnik ponuja pomoč pri:

- izbiri in opredelitvi ustreznega raziskovalnega problema,
- iskanju znanstvenih informacij (literature) in kritični uporabi le teh,
- načrtovanju in izvedbi raziskave,
- interpretaciji ugotovitev,
- pisanju primarnega dokumenta (raziskovalni članek, diplomsko delo, magistrsko delo, doktorska disertacija).

V priročniku je poudarjen individualni študij (ob naslovih metodoloških seminarskih nalogah je podana ključna literatura), maksimalna aktivnost študenta in interakcija med učiteljem in študentom. Spodbujano je kritično mišljenje in kreativnost.

»Temelji znanstvenoraziskovalne metodologije v biomedicini« je že peto delo, v seriji priročnikov napisanih za potrebe različnih fakultet, na temo znanstvenoraziskovalne metodologije. Namenjen je slušateljem interdisciplinarnega podiplomskega študija smeri biomedicine. Prepričana sem, da je lahko v veliko pomoč pri raziskovalnem delu tudi študentom in diplomantom zdravstvene nege in babištva.

Andreja Mihelič Zajec

RECENZIJA ZNANSTVENE MONOGRAFIJE

Doc. dr. Majda Pahor: **Medicinske sestre in univerza**

Besedilo je sicer nastalo na podlagi doktorske disertacije, vendar ga je avtorica priredila na način, ki bo berljiv tudi za širšo strokovno (zdravstveno) javnost.

Avtorica besedilo uvaja z vrsto pomenljivih vprašanj in dilem: »Ali je mogoče povezati, uporabiti v enem stavku pojma medicinske sestre in univerza?«, »Kaj imajo skupnega ženske v modrih oblekah, ki bolnikom pomagajo, jih hranijo, jih umivajo, z univerzo kot hramom razuma, učeno-sti in abstraktnih idej?«, »Kako prevesti jezik skrbi, ki ga govorijo medicinske sestre v jezik znanosti?«, »Ali medicinske sestre sploh potrebujejo univerzitetno izobrazbo?«, »Kaj pomeni univerzitetna raven izobraževanja za medicinske sestre?«.

Na tovrstna in podobna vprašanja avtorica odgovarja v prvem delu s poglobljeno teoretično študijo s področja vloge zdravstvene nege, dejavnosti medicinskih sester, profesionalizacije poklica in razvoja študijskih programov zdravstvene nege v tujini in Sloveniji.

V drugem delu pa podrobneje predstavi razvoj fakultetnega študija »Zdravstvena vzgoja«, ki je nastajal na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani, v obdobju 1985 do 1993, ko se je v študijskem letu 1993/94 naposled vpisala prva generacija izrednih študentov. Leta 1992 je Visoka šola za zdravstvo v Ljubljani sklenila sporazum o sodelovanju s Pedagoško fakulteto v Ljubljani, s katero sta skupaj izvajali ta program. Pri izvedbi programa so poleg Pedagoške fakultete in Visoke šole za zdravstvo sodelovali še visokošolski učitelji z Medicinske, Pravne in Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani.

Avtorica je v raziskavo zajela prvo vpisno generacijo, jo spremljala dve študijski leti in z različnimi pristopi skušala odgovoriti na tri sklope vprašanj:

- ali je prišlo pri študentih v času študija do sprememb v stališčih in vrednotah;
- kako so študenti ocenjevali ustreznost programa in njegovo izvedbo;
- ali je pri konkretnem predmetu »Raziskovalna metodologija« prišlo do uporabe sodelovalnega učenja in procesnega študijskega pristopa z aktivno udeležbo študentov.

Avtorica odgovarja na postavljena vprašanja, ugotavlja, da je prišlo predvsem do sprememb na področju podob o poklicu in poklicni dejavnosti, kar opredeljuje kot razvoj »novega profesionalizma«. Glede na to, da so bili študenti že ob vpisu »drugačni« (motivirani, zreli posamezniki z visoko poklicno samopodobo), so ga zapustili le še nekoliko bolj »drugačni«: povečal se je občutek samozavesti, pozornost do sebe in drugih, strpnost, želja po uspehu in želja pomagati drugim ljudem. Študij je k njihovi poklicni podobi prispeval tako, da jim je omogočil boljše razumevanje poklica, povečal njihovo teoretično znanja ter spretnosti (zlasti komunikacijske) in jim omogočil večji ugled.

Pomembna ugotovitev za zdravstveno stroko je identifikacija sestavin »novega profesionalizma«, ki pomeni pridobitev (poklicne) moči, partnerstvo z uporabniki zdravstvenega varstva in ne ohranjanje moči nad njimi.

Študijski program in izvedba sta bila visoko ocenjena, udeleženci so zaznali razliko v izvedbi predmetov, katerih nosilci so bili univerzitetni profesorji in tistimi strokovnimi predmeti, ki so imeli bolj praktični značaj in so jih izvajale »domače« predavateljice. Visoko ocenjena je bila tudi izvedba sodobno koncipiranega predmeta »Raziskovalna metodologija«.

Besedilo (tipkopis obsega skupaj s prilogami 188 strani) je pisano v strokovnem, vendar dovolj razumljivem jeziku. Ima trdno teoretično podlago, rezultati raziskave so podani pregledno, v kvantitativni obliki z razlago ter dokumentirani z dobesednimi navedbami izjav udeležencev raziskave. Dodane so tudi priloge, ki podrobneje predstavljajo uporabljeno metodologijo.

Publikacija ne bo samo pričevanje o nastajanju in evalvaciji nekega študijskega programa, ampak tudi pričevanje o pomembnem, ne vselej dovolj cenjenem poklicu medicinskih sester, o razvoju poklica v smeri akademizacije z jasnimi ciljem ohranitve ravni praktične usposobljenosti, ne »v smislu izgube stika s prakso, ampak v smeri zlitja splošne in poklicne izobrazbe« (stran 91) v »novi profesionalizem«.

Seveda pa avtorica ohranja do poklica in študija kritično distanco in besedilo tako, kot ga uvaja, tudi zaključí z vprašanjem: »Je univerzitetno izobraževanje proces, ki omogoča zdravstvenim delavcem razvoj v strokovnjake in humaniste?«

Izr. prof. dr. Cveta Razdevšek-Pučko